

◆ З ІСТОРІЇ РІДНОКРАЮ

Грамоти про Неньковичі як джерело вивчення історії цього села

Продовження.

Про село Неньковичі є десятки королівських грамот XVI століття. Село там назване то Неньковичі, то Нюньковичі, то Няньковичі. А найдавніша серед них – «Правая грамота Пинського князя Федора Івановича Ярославича по спорному делу между Староконьцами и Неньковцами», датована 21 квітнем 1510 року.

В ній зазначено: «Я, князь Федір Іванович Ярославович, розглядав справу цю: скаржилися нам Старокінці на Неньківців, людей владики, людей Дмитрівських, Щепиних, Ваксовых, що ті орють землю, яка належить старокінцям, і дерева їхні бортні тримають».

Суть цієї грамоти в тому, що жителі села Старі Коні повідали князю, де має бути їхня грань із неньківцями, й назвали з десяток різних топонімів. Неньківці ж запитали: «Чи маєте ви доводи на ту грань, що стверджуєте?» Старокінці ж на їхні доводи нічого не відповіли. Тому князь Федір Ярославович вирішив неньківців відправити й для них ту землю присудити.

Інша дарча грамота на Неньковичі датована 1513 роком, коли князь Федір жалував Пінському владиці Вассіану на Пречистенську церкву три з половиною дворища в селі Неньковичах. Кілька королівських грамот видано з приводу суперечок володаря Ненькович Олізара Дмитровича з владикою Вассіаном.

Так як Олізар був бездітним, 5 дворищ з людьми та землями в цьому селі він подарував Михайлові Тенюці, брату своєї дружини. І вже згодом Тенюка пише прохання Боні. Її грамоти по Неньковичах датовані 4 березнем 1534, 27 червнем 1545, 13 лютим 1554 року.

Однак ясно в цьому селі були землі зем'янські та церковні, а дворища трамали Щепа, Анцушкевич та Тенюка. Щепа Федір Петрович був великим землевласником, йому належало 19 дворищ у різних селах.

Королівські обміри в Неньковичах не проводилися, бо королівської землі, з якої встановлювали данину, тут не було. В «Актах, относящихся к истории Западной России: 1544-1587» вміщена судна грамота 20 червня 1582 року Пінському й Турівському єпископу Кирилу Терлецькому «Про повернення у володіння його церковної вотчини, привласненої пінським землянином Тенюкою».

Цікаво було дізнатися, що в Неньковичах у XVI столітті був навіть «дворець». Олександр Грушевський подає інформацію, що до нього віносилися 4 неньківські дворища та одне із села Синичі.

Коли я завершувала упорядковувати неньківські грамоти, прийшла думка: мабуть, дуже родючими були землі цього села, коли із-за них стільки судів та скарг було.

Далі буде.

Валентина Тумаш

Полісся. - № 6 /18 лютого 2016 р./